

Nr 158.

Av herr **Persson** i Undersvik, *angående intressestimulerande och kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område.*

Den svenska trävaruexportens starka ställning på världsmarknaden torde säkerligen i främsta rummet bero av den av ålder höga *kvaliteten* hos det svenska virket.

Frågan om virkeskvaliteten har emellertid ej gjort sig gällande så länge vi hade för avverkningarna att tillgå huvudsakligast äldre naturbestånd, som icke alls gallrats under uppväxtåren och därför lämnat ett kärnfullt och kvistrent virke. Dessa gamla naturbestånd försvinna emellertid alltmer och man blir hänvisad till yngre bestånd, till kulturskogarna, vilka genom gallring och andra åtgärder bringats till en hög växtkraft, men till följd härav, om de ej i tid blivit upprepade, ge ett virke av mindervärdig kvalitet. Den gamla svenska "kärnfuran" är snart slut, och man frågar sig med oro i vad mån det skall vara möjligt, att i den allt hårdare konkurrensen ute på världsmarknaden, där frågan om virkeskvaliteten blir en alltmer avgörande faktor, vår trävaruexport även i fortsättningen skall förmå att hävda sin starka ställning, om vår tillgång på en högklassig råvara sinar ut.

Det kan ju framhållas att utvecklingen av den kemiska trävaruindustrien och andra sådana trävaruindustrier, vilka ej i så hög grad äro beroende av högklassigt virke, gör att vi kunna få avsättning för avverkningen från de yngre skogsbestånden hur dess kvalitet än må vara och att vi sålunda ej är i så hög grad beroende av avsättningen av sågvirke, vilket, åtminstone när det gäller råvaran, ännu ej i så stor utsträckning betalas efter kvalitét. Den bristande tillgången på kvalitetsvirke torde emellertid med nödvändighet tvinga fram en allt större prisdifferentiering mellan prima och sekunda vara, varför man har all anledning att räkna med höga priser och stark efterfrågan i framtiden av högklassigt virke och det finnes ingen anledning för oss, att ej söka vara med i fortsättningen, även på detta område.

Härtill kommer uppkomsten och den kraftiga utvecklingen i vårt land av sådana trävaruindustrier som plywood-, fanér- och skidindustrierna, vilka i alldeles särskilt hög grad äro beroende av tillgången på kvistfritt och högklassigt virke av framförallt furu och björk. Tändstieksindustrien har, som bekant, behov av kvistfritt aspvirke. För alla dessa industrier gör sig behovet av det virke av hög kvalitet, de med nödvändighet behöva, alltmera kännbart.

Det torde sålunda vara uppenbart, att vi här stå inför en fråga av betydande räckvidd ur nationalekonomisk synpunkt och att stora samhällseliga intressen stå på spel, varför det synes vara skäl för att statsmakterna i sin skogsvårdspolitik även ägna tillbörlig uppmärksamhet jämväl åt problemet om kvaliteten hos våra kulturskogar. Statens stöd åt skogsvården har hittills

framförallt bestått i åtgärder för utökandet av den produktiva skogsarealen, att genom skogsdikningar o. d. utvinna ny mark för skogskultur. Nu torde tiden vara inne för att denna statens skogsvårdande verksamhet med syfte på kvantitativa resultat kompletteras med åtgärder, som ta sikte jämväl på *kvaliteten* hos våra skogar och tryggandet av svensk kvalitetsproduktion på trävaruindustriens område. Då kraven på anslag till skogsdikningarna, som ju på sista tiden i hög grad forcerats med hänsyn till arbetslösheten, kanske inte i så hög grad börja att göra sig gällande, kan det vara lämpligt att statsmakterna gripa in även på detta område av skogsvården för att genom upplysningsverksamhet och anslag, efter samma linjer som när det gäller dikningarna och annan skogsvård, söka stimulera intresset hos de enskilda skogsägarna för den lika viktiga frågan om de redan befintliga produktionsvärdernas kvalitetsdaning genom t. ex. uppkvistning av därtill lämpliga ungskogar och uppdragandet av elitstammar av framförallt fura och björk.

Om denna metod, att genom utväljande och uppkvistning av elitstammar höja kvaliteten hos våra kulturskogar, torde man nu kunna säga, att den passerat experimenterandets stadium och har vunnit skogsmännens förtroende. De skogsvårdsintresserade bolagen börja i allt större utsträckning att å egna skogar tillämpa denna metod. I Finland har man på sista tiden visat detta spörsmål ett mycket stort intresse.

De kvalitetsbefrämjande åtgärderna måste emellertid ske i de unga skogsbestånden. Utväljandet av elitstammar måste äga rum när träden mäta en diameter å 4—5 tum å brösthöjd för att största möjliga massa kvistrent virke skall kunna produceras. Härav framgår också, att det kapital, som placeras i skogsvårdsåtgärder av denna art i likhet med dikningarna ej kan beräknas ge avkastning på avsevärd tid framåt och kan ej ens, som gallringarna för kolning o. d. ändamål, ge omedelbar ersättning åtminstone för arbetskraften. Även om man utgår ifrån, att det i sådan skogsvård nedlagda kapitalet väl förräntas, är emellertid det kontanta tillgodogörandet av detta ställt så långt på framtiden att de kapitalsvaga och ekonomiskt sämre ställda skogsägarna knappast ha möjlighet, åtminstone i större utsträckning, till kapitalplacering av denna art. Vill statsmakterna stimulera till åtgärder av någon avsevärd omfattning i denna riktning, torde det därför ej räcka med upplysning och konsulterande verksamhet, utan måste nog anslag lämnas ungefär på samma sätt som när det gäller skogsdikningarna.

Utöver de ekonomiska kan även sociala synpunkter av inte mindre vikt läggas på denna fråga. Det gäller i vad mån arbetstillfällena och försörjningsmöjligheter kunna skapas för skogsarbetarbefolkningen, vilken i stor utsträckning, även under tider med normal konjunktur, har att draga sig fram ekonomiskt på några månaders vinter- och några veekors flottningsarbete på våren och i lyckliga fall utjämnat med något kolnings- och skogsdikningsarbete under sommaren. Om skogskultiveringsåtgärderna i något mera avsevärd omfattning kompletterades i den riktning som här har föreslagits, så skulle detta

kunna skapa väl behövliga ökade arbets- och försörjningsmöjligheter för denna befolkning, eller åtminstone förhindra en minskning utav desamma som kan befaras, i samma mån som de nu forcerade skogsdikningarna med tiden komma att inskränkas. Dessa rensnings- och uppkvistningsarbeten ha också den fördelen ur denna synpunkt, att de kunna sättas in å de tider på året då arbetstillgången är minst och således bidra till en för skogsarbetarbefolkningen betydelsefull *utjämning* av arbetstillfällena under året.

Kan således genom utvidgade och kompletterande skogsvårdsåtgärder av det slag, som här föreslagits, något göras för skapandet av ökade arbets- och försörjningsmöjligheter för skogsarbetarbefolkningen, är detta ej nödhjälj utan en god kapitalplacering även utifrån samhällets synpunkt sett, som jag i det föregående sökt framhålla. Genom åtgärder för skapandet av en högre kvalitet hos våra kulturskogar ökas landets kapitaltillgångar, vi öka möjligheterna för vår trävaruexport att bevara sin starka ställning i den allt hårdare konkurrensen på världsmarknaden, av vilket vår folkförsörjning är i så hög grad beroende, vi trygga tillgången inom landet av en för flera viktiga trävaruindustrier nödvändig råvara och — på samma gång härigenom — arbets- och utkomstmöjligheter.

Med stöd av vad sålunda anförts får jag därför föreslå,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda och taga initiativ till sådana åtgärder, som hos landets skogsägare kunna vara ägnade att stimulera intresset för och befordra *kvalitetsfrämjande* åtgärder på skogsvårdens område.

Stockholm den 17 januari 1936.

P. L. Persson.